

President of the Republic of Slovenia

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na generalni skupščini 9. Nacionalne konference društva Evropski mladinski
parlament Slovenije**

Ljubljana, 26. avgust 2023

Velja govorjena beseda.

Spoštovani delegati, dragi gostje, zbrani mladi misleci in ustvarjalci,

v veliko čast mi je, da lahko danes stojim pred vami na 9. nacionalni konferenci Evropskega mladinskega parlamenta Slovenije, srečanju, ki uteleša duh zavzetosti, opolnomočenja in solidarnosti med našimi mladimi, našo prihodnostjo.

Prav to načelo me je kot predsednico Republike Slovenije vodilo k ustanovitvi Mladinskega svetovalnega odbora kot strokovnega telesa, ki mi svetuje pri oblikovanju stališč, zlasti na prednostnih področjih podnebnih sprememb in ekosistemov, zagotavljanja celovite varnosti, sodelovanja v mednarodnih odnosih in medgeneracijske solidarnosti. Sestavljajo ga štirje mladi posamezniki, ki so s svojim dosedanjim delom že dokazali svoje strokovno znanje na teh izjemno pomembnih področjih. Zelo sem ponosna nanje.

Letošnja tema mednarodnega dneva mladih je "Zelena znanja za mlade: na poti k trajnostnemu svetu". To močno odmeva v svetu, kjer se nujnost zelenega prehoda srečuje s potrebo po večji ozaveščenosti in ukrepanju. Letošnja tema je poziv k boju. Spodbuja nas, da okrepimo ozaveščenost o različnih vidikih zelenega prehoda in ključni vlogi, ki jo imate pri tem vi, mladi.

Današnja Slovenija je tipičen primer. To poletje so Slovenijo prizadele hude poplave, ki so odnesle vse, kar jim je prišlo na pot. Doživeli smo največjo katastrofo v novejši zgodovini Slovenije, vendar bomo s solidarnostjo, sodelovanjem ter upoštevanjem okoljskega in drugega strokovnega znanja storili vse, da čim prej obnovimo uničeno in zagotovimo varnost, ki jo ljudje potrebujejo.

Podnebne spremembe, neenakost, revščina in spopadi nesorazmerno prizadenejo mnoge, zlasti mlade. Z vsako naslednjo generacijo so posledice sistemov, ki smo jih nasledili, očitnejše in jih je vse težje odpraviti. Vendar bodo prav mladi tisti, ki bodo v prihodnosti prevzeli odgovornost za odpravo teh težav. Zagotoviti moramo, da bodo vaša informirana, utemeljena in družbeno odgovorna mnenja cenjena. Mladi posamezniki se morate dejavno vključiti v skupnosti in procese odločanja ter tako prispevati k oblikovanju pravičnejše in enakopravnejše družbe.

Vsi moramo okrepiti skupna prizadevanja v boju proti vse večji podnebni krizi.

Vemo, da se gozdovi krčijo, da izumirajo živalske in rastlinske vrste. Letošnji julij je bil po vsem svetu najtoplejši v zgodovini. Podnebne spremembe občutimo na svojem pragu, v kmetijstvu in gospodarstvu. Vremenske skrajnosti, kot so poplave, ki smo jim bili pravkar priča, bodo vse pogostejše. Klimatologi opozarjajo, da se je v zadnjih 60 letih ozračje v Sloveniji segrelo za več kot dve stopinji, kar je dvakrat več od svetovnega povprečja. Vemo, da ni planeta B. Ali se bomo združeni spopadli s trojno planetarno krizo onesnaževanja, izgube biotske raznovrstnosti in podnebnih sprememb ali pa bomo padli skupaj. Trdno verjamem v potrebo po solidarnosti, zlasti s tistimi, ki so najmanj prispevali k podnebni krizi, vendar jih ta kriza eksistencialno ogroža.

Svetovni voditelji se bodo letos jeseni sestali, da bi pregledali napredek ali pomanjkanje napredka pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja. Prihodnje leto bo generalni sekretar Združenih narodov sklical vrh Združenih narodov za prihodnost, na katerem bodo iskali odgovore na vse večje socialne razlike, naraščanje nasilja in oboroženih spopadov, nevzdržnost naših navad ob podnebnem zlomu in izgubi biotske raznovrstnosti.

V zvezi s tem je zelo pozitivno, da se je močna zavezanost Slovenije multilateralizmu potrdila z njeno junijsko izvolitvijo za nestalno članico Varnostnega sveta za obdobje 2024–2025.

Menim, da je ta izvolitev priznanje velike večine članic Združenih narodov v podporo večstranski diplomaciji in hkrati zavrnitev blokovske miselnosti. To je dobra novica.

S svojim članstvom želimo prispevati k delu Varnostnega sveta za ohranjanje mednarodnega miru in varnosti v imenu in v korist širšega članstva Združenih narodov. Zato bi radi nadaljevali delo na področju podnebne varnosti. Podnebne spremembe ne zastrujejo le obstoječih oboroženih spopadov, temveč same po sebi vse bolj postajajo varnostna grožnja za številne države, kot so majhne otoške države, ki jim grozi, da jih bo poplaval ocean, ali nekatere afriške države, ki jim grozi, da jih bo pogoltnila puščava. Voda je življenjska sila našega planeta, bistven element, ki ohranja ekosisteme, skupnosti in gospodarstva. In vendar negotovost oskrbe z vodo ogroža same temelje našega obstoja.

Ko razmišljamo o zapletenih vprašanjih, povezanih z negotovostjo oskrbe z vodo, ne pozabimo, da imamo znanje, ustvarjalnost in odločnost, s katerimi lahko dosežemo spremembe. Če si zamislimo prihodnost, v kateri voda ne bo vir sporov, temveč znamenje trajnosti in blaginje, lahko spodbudimo spremembe, ki si jih želimo.

Vemo, da veliko dejavnikov, vključno s spopadi in podnebnimi spremembami, sili posameznike in družine, da iščejo zatočišče v tujih deželah. Kljub svoji stiski pa se na poti na varno pogosto srečujejo z ovirami, sumničavostjo in nestrpnostjo. Kruta resničnost je, da je nasprotovanje priseljencem še vedno prisotno, saj ga podpihujejo strah in napačne informacije. Smo na razpotju, ko se moramo odločiti, ali bomo zaprli vrata tistim, ki potrebujejo pomoč, ali pa bomo odprli svoja srca in spodbujali resnično vključevanje.

Ko razpravljamo o vključevanju beguncev in težavah, s katerimi se spoprijemajo, je treba priznati, da njihova potovanja niso le fizična, ampak tudi globoko čustvena in psihološka. Odziv Evropske unije na to krizo bi moral utelešati sočutje, sodelovanje in zavezanost k ohranjanju dostojanstva vsakega posameznika, ki išče zatočišče v naši deželi. S spodbujanjem kulture empatije, dialoga in sodelovanja lahko ustvarimo prihodnost, v kateri bomo slavili raznolikost, se borili proti nestrpnosti ter beguncem zagotovili varnost in priložnosti, ki si jih zaslužijo.

Nenehno razvijajoče se nove tehnologije, kot je umetna inteligenca, bodo v vsakdanjem življenju najbolj vplivale na vas, današnje mlade. Te tehnologije morajo delovati v korist človeštva in se ne smejo uporabljati za spodbujanje razlik in delitev med nami. Menim, da je

nujno, da okrepimo mednarodna prizadevanja za ureditev umetne inteligence in da morate imeti pri tem besedo tudi vi, mladi.

Osredotočamo se na vrsto medsebojno povezanih vprašanj, ki so v središču graditve pravičnejšega in bolj vključujočega sveta. Pravice otrok, manjšin, avtohtonih prebivalcev, posameznikov LGBTQ, invalidov, migrantov in beguncev si zaslužijo neomajno zaščito. Te ranljive skupine so pogosto sistemsko odrinjene na rob družbe, zaradi česar nimajo možnosti odločanja o lastni usodi. Z okrepljenim dialogom in sodelovanjem moramo skupaj oblikovati pravne okvire, politike ter pobude, ki varujejo pravice in dostojanstvo teh skupnosti. S skupnimi močmi – in tu je vaša vloga še posebej pomembna – lahko ustvarimo okolje, v katerem se slavi raznolikost in kjer lahko vsi živijo brez diskriminacije in strahu.

Dragi prijatelji, zbrali smo se v tej dvorani, združeni v skupni viziji ter skupnem namenu, in nadaljujmo v duhu sodelovanja, razumevanja in ukrepanja. Zavedajmo se velikega pomena svoje vloge pri oblikovanju sveta, ki smo ga nasledili. Z zagovarjanjem zelenih znanj, trajnostnih praks in podnebne pravičnosti ter spodbujanjem dialoga med generacijami lahko ustvarimo svet, v katerem se bodo uresničila naša prizadevanja, naš planet pa bo cvetel. Izkoristimo ta trenutek in bodimo enotni v svoji zavezanosti pravičnosti, enakosti in človekovim pravicam. Naša današnja dejanja se bodo razširjala čez čas in oblikovala svet, v katerem se bodo dostojanstvo in pravice vsakega posameznika podpirali, slavili in varovali.

Hvala.